

AIKAKAUSLEHDESTÄ „SVOBODA”

Aikakauslehtipahanen „Svoboda” on kerrassaan huono. Sen kirjoittaja — aikakauslehti tekee nimenomaan sellaisen vaikutuksen, aivan kuin se olisi kokonaan alusta loppuun saakka saman henkilön kirjoittama — tahtoo käydä kansantajuisesta kirjoittelijasta „työläisiä varten”. Mutta se ei ole kansantajuisuutta, vaan halpahintaista kansantajuisuudella keikailemista. Ei yhtään tavallista sanaa, kaikki vain keikaillen sanottua... Kirjoittaja ei sano yhtään lausetta ilman keikailua, ilman „kansanomaisia” vertauksia ja „kansanomaisia” sanapahasia — sellaisia kuin „heijän”. Ja tällä tökeröllä kielellä märehditään kuluneita, tahallisesti vulgäärisoituja sosialistisia ajatuksia ilman uusia tosiasioita, ilman uusia esimerkkejä, ilman uudenlaista käsitelyä. Kansantajuistaminen, sanoisimme me kirjoittajalle, on hyvin kaukana vulgäärisoimisesta, kansantajuisuudella keikailemisesta. Kansantajuinen kirjoittaja johtaa lukijan syvälliseen ajatukseen, syvällisen tiedon tajuamiseen ottaen lähtökohdaksi aivan yksinkertaisia ja yleisesti tunnettuja tosiasioita, osoittaen yksinkertaisten mielmien tai onnistuneesti valittujen esimerkkien avulla tärkeimmät *johtopäätökset* näistä tosiasioista, opastaen ajattelevaa lukijaa asettamaan yhä uusia ja uusia kysymyksiä. Kansantajuinen kirjoittaja ei edellytä lukijaa sellaiseksi, joka ei ajattele, ei halua tai ei osaa ajatella, — päinvastoin, hän edellyttää, että kehittymättömälläkin lukijalla on vakaa aikomus työskennellä aivoilla, *auttaa* häntä tekemään tuota vakavaa ja vaikeaa työtä, opastaa häntä auttaen ottamaan ensimmäiset askeleet ja *opettaen* kulkemaan edelleen itsenäisesti.

Vulgäärinen kirjoittaja pitää lukijaa sellaisena, joka ei ajattele eikä pysty ajattelemaan, hän ei opasta lukijaa perehtymään vakavan tieteen ensimmäisiin alkeisiin, vaan tarjoaa hänelle tökerön yksinkertaistetussa, sukkeluuksilla ja vitsikkäillä sutkauksilla höystetyssä muodossa jonkin tunnetun opin *kaikki* johtopäätökset „valmiina”, niin ettei lukijan tarvitse edes pureskella, vaan suoraan hotkia tuota velliä.

Kirjoitettu syksyllä 1901

*Julkaistu ensi kerran vuonna 1936
aikakauslehdessä „Bolshevik” № 2*

*Julkaistaan
käsikirjoituksen mukaan*
